

SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — inserati do 80 petit v vrst Din 2, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3, večji inserati petit v vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — »Slovenski Narode velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Diplomatska posvetovanja v Londonu:

Bližajo se kritični tedni za Evropo

Angleška vlada skrbno proučuje mednarodni položaj in pripravlja skrajno opreznost, ker morajo bližnji tedni prinesti dalekosežne odločitve za nadaljnji razvoj položaja v Evropi

London, 25. avg. e. Na sestanku ki je bil včeraj med predsednikom vlade Chamberlainom, zunanjim ministrom Halifaxom, finančnim ministrom Simonom ter Horaceom Wilsonom so proučevali vprašanja v zvezi s Češkoslovaškom in Španijo. V Londonu smatrajo, da je bolj kakor kdaj potrebna opreznost, ker bodo prihodnji tedni zelo kritični. Kar se tiče španskega vprašanja, so bili ministri soglasni, da je treba napraviti energično demaršo v Burgosu, predno se sestane odbor za nevmešavanje, da bi se ugotovilo, ali je mogoče, da bi general Franco revidiral svoje zahteve.

London, 25. avg. e. O položaju v Srednji Evropi kakor tudi o razmerah na Češkoslovaškem je angleška vlada včeraj prejela nova obvestila. V London je namreč prispeval član misije lorda Runcimana na šef gospodarskega odseka angleškega

zunanjega ministrstva Aston Gwatkin. Takoj po svojem prihodu je imel v Foreign Office konferenco z vodilnimi uradniki ministrstva zunanjih del in jih obvestil o delu misije lorda Runcimana na Češkoslovaškem, potem je pa poročal zunanjemu ministru lordu Halifaxu.

Runcimanov načrt za gospodarsko reorganizacijo Srednje Evrope

Praga, 25. avg. AA. (Havas) Ceprav Runcimanovi sodelavci trdijo, da je Gwatkin po zasebnih poslih odpotoval v London, nihče ne dvomi, da bo obvestil angleško vlado o sedanjem stanju razgovorov med prasko vlado in predstavnikom sudetsko-nemške stranke. Češkoslovaški listi izražajo pre-

pričanje, da je Gwatkin v prvi vrsti nesel s seboj nekak načrt o gospodarski reorganizaciji srednje Evrope. Nekateri časopisi pišejo, da je glavna misel v tem načrtu obnova blagostanja v srednji Evropi, posebno pa še v pokrajinh, kjer živi sudetski Nemci. Ta obnova naj bi bila dosegene z zamenjavo kmetijskih proizvodov Rumunije, Jugoslavije in Madžarske za industrijske proizvode Češkoslovaške. Vse te vesti in kombinacije še niso potrjene.

Henlein v Nemčiji

Berlin, 25. avg. e. Doznavata se, da se bo zasedanje narodno-socialističnih organizacij iz inozemstva, ki bo v Stuttgartu v času od 27. avgusta do 7. septembra, udeležil tudi vodja sudetovskih Nemcev Konrad Henlein s številno delegacijo sudetovskih

Nemcev. Ostal bo v Stuttgartu do konca kongresa, potem pa bo odšel na kongres narodno-socialistične stranke v Nemčiji v Nürnbergu, ki se začne 5. septembra.

Oporeka Hlinke

Praga, 25. avg. e. Urednik »Slovenske vodje slovaške ljudske stranke po smrti patrija Hlinke, poslanec Sidor, je izjavil, da pokojni Hlinka ni zapustil nobene politične oporeke, temveč samo konkretne navodila glede strankih listov in upravljanja strankinega imetja. V vodilnih krogih stranke pa trde, da je pokojni Hlinka vendar zapustil politično oporočo, toda iz takih razlogov bo razglasil še posebno po poteku enotnega žalovanja. Narodni poslanec Tiso, ki je podpredsednik stranke in duhovnik, je bil postavljen na mesto Hlinke za župnika v Ružemberku.

Proces proti dr. Schuschniggu se bo pričel takoj po nürnberškem kongresu

Dunaj, 25. avg. e. Službeno poročajo, da bo sredi septembra proces proti bivšemu avstrijskemu kancelarju Schuschniggu in ostalimi članom bivše avstrijske vlade. Proces se bo začel takoj po končanem kongresu v Nürnbergu. Dozdaj še ni do-

ločeno, da li bo proces javen ali ne, vendar javljajo s službene strani, da bo dopisnikom zunanjih listov in agencij dovoljeno prisostvovati razpravi. Zatrjujejo, da se dr. Schuschnigg še vedno nahaja na Dunaju.

Radikalni socialisti za Daladier Poziv vsem strankam k sodelovanju

Pariz, 25. avg. e. Predsednik izvršnega odbora radikalno-socialistične stranke je sprejel resolucijo, v kateri izraža svoje polno zaupanje predsedniku Daladieru za izvedbo programa, katerega je očrtal v glavnih potezah v svojem govoru. V resoluciji poudarjajo, da je sodelovala vse Francije v najkritičnejših časih svoje zgodovine vedno s skupnimi naporji in skupnimi silami. Ta napor je potreben danes bolj kakor kdaj tako glede notranjih potreb, kakor tudi glede na mednarodne prilike. Zato radikalno-socialistična stran-

ka računa na sodelovanje vseh sil in strank brez razlike z Daladierom pri njegovem izvajanju socialnih ukrepov za dobrobit naroda in domovine.

Pariz, 25. avg. e. Vodstvo socialistične stranke je pooblaštilo svoje deležne, da prisostvujejo jutrišnjemu sestanku raznih sekcij ljudske fronte v pariškem okrožju in da zahtevajo od levicarskih predstavnikov sklicanje parlamenta. Pooblaščeni so tudi, da se eneržno protivijo vsakemu napadu na občine socialne zakone.

Napetost med Poljsko in Gdanskem Gdanski nacisti vedno bolj agresivni

Varsava, 25. avg. e. Kakor javljajo iz Gdansk, prinašajo tamošnji listi ostre odgovore in napade zaradi protestnih manifestacij na Poljskem proti postopanju v Gdansku napram prebivalstvu poljske narodnosti. Narodno-socialistični organ »Danziger Vorposten« napada Započelo zvezo Poljakov, katero obtožuje, da je povzročiteljica protinemških manifestacij. List zahteva od poljske vlade, da

v interesu ohranitve dobrih odnosa med Poljsko in Gdanskom takoj razpusti državo. Varsavski listi zavzemajo ostrosti proti pisancu tega lista, navajajoč, da je ta zahteva naravnost izzivana. Na protest poljskega komisarja v Gdansku se včeraj izpustili dva poljska železniška uradnika, ki sta bila pred dnevi aretirana.

Reševanje palestinskega problema Zagotovilo naj bi se 10-letno premirje

Pariz, 25. avg. e. V angleškem kolonialnem ministrstvu smatrajo, da bo v Palestini možno ustvariti desetletno premirje med Arabci in Židi. Na podlagi administrativne spremembe bo ostala Palestina še dalje pod britansko mandatno upravo. To provizorično rešitev palestinskega vprašanja so sprejeli, kakor zatrjujejo, zionisti in revisionisti. Potrebo je še od-

straniti odpor glede nadaljnje kolonizacije Palestine. Dočim zionisti še vedno zahtevajo zagotovitev doseganja kvote za priseljevanje Židov, zahtevajo Arabci, da se priseljevanje Židov omeji na minimum, priznani pa so dati Židom nekaj političnih in kulturnih pravic v okviru manjšinskega statuta.

Paderewski pozvan v domovino

Varsava, 25. avg. e. Ker general Sikorski ni dobil potnega lista za potovanje v inozemstvo, se je predsedstvo katoliškega bloka obrnilo na Paderewskega s prošnjo, da se začasno vrne na Poljsko in prevzame vodstvo bloka Paderewskega se še ni odzval temu povabilu.

Horthy v Berlinu

Berlin, 25. avgusta. Madžarski regent Horthy in njegova sopraga sta snoci ob 18.30 s posebnim vlakom prispela v Berlin. Skočaj istočasno se je pripeljal s posebnim vlakom tudi kancelar Hitler. Na postaji so regenta Horthyja sprejeli in pozdravili maršal Göring s soprgo, člani vlade in nekateri ugledni vojaški osebnosti. Kancelar Hitler je odlikoval go Horthyjevo z najvišjo stopnjo reda nemškega Redčevega kriza v znak priznanja za njeno humanitarno delavnost. Hitler ji je osebno izročil to visoko odlikovanje. Danes bo velika vojaška parada, pri kateri bo sodelovalo 16.000 vojakov, 400 tankov, 1.300 topov in 140 letal.

Pomen

Balkanske zvezze

Carigrad, 25. avg. e. Tukajšnji »Dumbuš« piše glede na razmere na Balkanu: Mi Balkanci smo mnogo pretrpeli v teku svetovne zgodovine in nismo opazili, da smo

Letalske tekme Male antante Iz Ljubljane sodeluje dr. Stane Rape

Beograd, 25. avg. e. Včeraj so poleteli naši letali v Prago na letalske tekme Male antante. Dozdaj je bilo pet takih tekmovanj, prvo leta 1927. Letos tekmovanja ni organiziral gospodarski svet Male antante, temveč je izvedeno kot popolnoma sportno tekmovanje nacionalnih letalskih klubov držav Male antante. Tekme bodo trajale od 29. avgusta do 4. septembra in se jih udeleži 25. čeških letal s 50 letalcem, 10 jugoslovanskih letal z 18. letalcem in 8 rumunskih s 16 mož posadke. Najprej bo izveden krožni let skozi države Male antante, in sicer na progi Praga, Zlin, Košice, Užhorod, Kljuž, Sibinj, Bukarešta, Beograd, Zagreb, Beograd. V Beograd pristopi letali 31. avgusta in poleti na preko Arada, Kljuž, Košic, Bratislave in Brna v Prago. Cela progresa 7400 km. Drugi del tekmovanja bo

na progi 100 km v tako zvanem trianglu, in sicer bo en triangel na Češkoslovaškem, drugi pa v Jugoslaviji. Točke trikota v Jugoslaviji bodo Beograd, Petrovgrad, Borovo. Tega tekmovanja v trianglu se bodo udeležili samo aparati majhne kategorije, iz Jugoslavije samo dva, eden s 60, drugi z 80 HP, slednjega bo pilotira dr. Stane Rape iz Ljubljane. Od Slovencev startajo še Ivan Mrak in Ivan Kos. Na tekmovanje je poletelo iz Beograda 8 aparativ, iz Zagreba 1 in iz Ljubljane 1, dočim starta eno letalo še danes. Naši letali bi morali startati že včeraj ob 7.30, zaradi slabega vremena pa so morali čakati do 11.30 in niso mogli leteti po progici, ki jo bodo pozneje preleteli v tekmovanje, temveč preko Budimpešte, za kar so morali zaprositi za dovoljenje madžarske oblasti, ki so jim pa še na roko.

Roparja ubila in oropala

Morilca inž. Baderja sta izsledila in ubila dva kmeta ter mu pobrala ves oropani denar

Beograd, 25. avg. e. Pretekli teden smo poročali o zavratnem zločinu, katerega žrtve je postal inž. Bader, ki ga je napadel neki ropar, ko je nesel v aktovki okrog 400.000 din za izplačilo delavcem v občini Beograd. Roparja, ki je inženirja ustrelil in mu odnesel 360.000 din, so zaledovali orožniki in ves varnostni aparat, vendar se mu je posrečilo, da se je spremno skrival in umikal oblastem. Vče-

raj je pa morilca doletela zaslužena kaznen V vasi Čorklan blizu Šahovice so našli mrtvega razbojnika Mileta Pajiča. Orožniki so ugotovili, da sta roparja ubila kmeta, in sicer Živo Tomović ter Milan Golubović iz Čorklana. Toda obenem sta ga oropala in skrila denar. Pri enem so našli v hiši 264.000 din, drugi pa je pogbenil.

Veliki turški manevri

Pričeli so se danes ob sodelovanju cele armade

Carigrad, 25. avgusta e. Davi so se začeli veliki manevri turške vojske na vzhodnem delu države v provinci Teslim. Na manevrih sodeluje tretja armija turške vojske. Ze osem dni se nahaja v Eladiku šef generalnega štaba turške armade, general Cakmak z inspektorjem III. koru generalom Džasimom in mnogimi višjimi oficirji. Predsednik turške vla-

ge Dželal Bajr in zunanjji minister Tevfik Ruždi Aras sta sноčili odpotovala s posebnim vlakom v Carigrad, od koder bosta nadaljevala potovanje do Eladika, kjer bosta dva dni prisostvovala manevrom. Potem se bosta vrnila v Carigrad, da prisostvujeta proslavi 15letnice zmag, ki je bila 23. avgusta 1923, ko so Kemalove cete porazile sovražnika.

Francov odgovor nesprejemljiv Z vedno novimi zahtevami skuša zavleči umik tujih prostovoljcev

Rome, 25. avg. e. Po informacijah Daily Herald, bo Francija zgradila v Montrealu v Kanadi veliko tovarno letal. Pegajanje je vodila v imenu francoske vlade nekata zasebna tvrdka. Nova tovarna bo izdelovala predvsem vojaška letala za Francijo, ker primanjkuje v Kanadi strokovnjakov, bo v tej tovarni zaposlenih več francoskih inženirjev in strokovnih delavcev. Angleška vlada bo te dni načrtila v Kanadi 500 bombnikov.

Cena pšenice v Franciji

Pariz, 25. avg. e. Urad za pšenico je določil ceno pšenice na 240 frankov za metrski stot. To je bilo sklenjeno soglasno in v prisotnosti predstavnikov konzumentov.

Čsl. poslanik dr. Lipa v Ljubljani

Danes je službeno obiskal Ljubljano novi češkoslovaški poslanik g. dr. Jaroslav Lipa. Repräsentant bratske Češkoslovaške je v teku določnega posetil gg. bana, župana, divizionarja, škofa in rektorja uni- verze.

Minister dr. Vrbanić obišče Poljsko

Varšava, 25. avg. e. Službeno poročajo, da bo septembra meseca prispet na Poljsko na povabilo poljske vlade jugoslovenski minister za trgovino dr. Milan Vrbanić. Prišel bo v spremljaju soproge in šef turističnega odseka Raše Garaševića. Minister Vrbanić si bo na Poljskem ogledal važne industrijske centre in bo prisostvoval otvoritvi Vzhodnega sejma.

Nizozemsko delo o življjenju našega kmeta

Ostrijek, 25. avg. e. V okolici Osijeka živi v preprosti kmečki hiši že del časa nizozemska novinarica Mart Böckel, ki že od meseca maja potuje po Jugoslaviji in proučuje naša razmere. Prepotovala je vso južno Srbijo, Crno goro, Bosno in Hercegovino ter Dalmacijo. Navdušena je nad prirodnimi krasotami našega zemlje, posebno pa se divi krasnim narodnim noščam, ki jih smatra za najlepše na svetu. Sedaj proučuje življene našega kmečkega prebivalstva. Obiskala bo tudi še Baško in Slovenijo, da tudi v teh krajih prouči življene našega kmeta. O tem misli napisati daljšo razpravo o kateri pravi, da bo zbudila na Nizozemskem in najbrže tudi drugod pravo sezacijo.

Radijska razstava

Beograd, 25. avg. e. Beograjski radijski klub bo priredil v začetku novembra veliko mednarodno radijsko razstavo, na kateri bodo razstavljene vse vrste spremenjnih in oddajnih aparativ in drugih izdelkov radijske industrije.

Volitve v Sandžaku odgodene

Antiohia, 25. avgusta. AA. Vrhovna oblast v aleksandretskem sandžaku je izdala proglaš. v katerem pravi, da so poslate volitve v parlament, ki so bile zarejene

Politični objornik

Jugoslavija v svetu Društva narodov

Kakor je iz poročil o konferenci Male antante na Bledu razvidno, pripade letos mesto, ki ga ima Mala antanta v svetu Društva narodov, Jugoslaviji. To ugotavlja tudi posluševalci tistih naših vlad. Vremec in pravil: »Jugoslavijo pa na zasedanjih sveta zastopal delegat naše države, najbrž načelni delegat pri Društvu narodov v Ženevi dr. Iven Subotić. Potemkem so netočno vesti nekaterih inozemskih listov, da bo predsednik jugoslovenske vlade dr. Stojadinović zastopal Jugoslavijo na letosnjem zasedanju Društva narodov in da bo kot predstavnik Male antante kandidiran tudi za letosnjega predsednika Društva narodov. Nasprotno, znamo je, da se ni dr. Stojadinović doslej udeležil niti enega ženevskega zasedanja, zato v tem oziru tudi to pot so bo napravil nobene izjeme.« — Ministrski predsednik torej ne pojde prihodnji mesec na zasedanje Društva narodov v Ženevo in seveda tudi ne bo mogel biti izvoljen za predsednika te mednarodne institucije.

Obzorj in skupina dr. Dinka Puca

Zagrebski »Obzorj« objavlja to-le beležko: »Z ozirom na »Obzorjov« prípombo, da je skupina dr. Puca bivšega bana dravsko banovine v času Jevtićevje režima maloštevilna, nam piše iz Ljubljane g. V. Vlahović, da skupina g. dr. Puca ni majna, marvec nasprotno, da je najvažnejša in najmočnejša meščanska opozicionalna skupina v Sloveniji, a zlasti v Ljubljani. — Prihujem brez komentarja to vest, prepuščajoč slovenskim politikom, da oni povredo ne vjejo svoje mnenje.«

Zmota in žalost dr. Mačka

Sušaške »Primorske novine«, ki so glasilo JZRZ za Hrvatsko Primorje, razpravlja, da je izjavljen, kih je podal dr. Maček ob prilikah svojega nedavnega posesta v Beogradu in pravijo: »V kategoriji zmot spada tudi žalost dr. Mačka, da v tej državi ni svobode. To je zmota, zlasti ako prihaja iz ust dr. Mačka. Zakaj baš on ima najmanj vzroka, da bi se upravičeno pritoževal radi pomanjkanja svobode v naši državi. Saj je vendar znano, da so njegovi pristihi bolj svobodni, kakor kdorkoli drugi, bolj svobodni, kakor so bili kdajkoli preje...«

Razkroj v hrvatskih urstvih

Zabeležili smo že, kako se v hrvatskih krajih pojavlja vedno večji odpor proti službeni politiki hrvatskega narodnega vodstva, to je proti politiki dr. Mačka in njegove okolice. Najprej so se jeli buniti proti tej politiki klerikalci okrog »Hrvatske straže« pod vodstvom kanonika dr. Šimračka, dokler jim ni dala nagobnica na ustavodajna skofovska konferenca. Nato so se jeli puntati frankovci pod vodstvom starega dr. Frankovega intima odvetnika Hrvova, potem je jeli streljati na politično vodstvo tudi Stjepana Radića sin Vladimira Radića v svojem »Narodnem valu«, sedaj pa se je oglasti še preiskovalni sodnik iz zagrebškega veleždenjskega procesa dr. Mirko Košutić, ki pravi, da je dr. Mačkova politika nesreča za hrvatski narod in da je že zadnji čas, da gredo hrvatski poslanci v beograjsko narodno skupščino in ondi branijo hrvatske interese. Politično vodstvo zagovarja poleg drugih »Hrvatski dnevnike«, posebno dr. Mačkovo glasilo, »Obzorj«, »Nova rječ«, Vlajderjev organ, in sarajevevski »Katolički tjednik«, glasilo nadškoфа dr. Šarića. Zlasti ognjevit zagovornik dr. Mačka in njegove politike je »Katolički tjednik«. Tako-le piše v članku »Naša nacionalna misija«: »Mi katolički moramo imeti močan čut discipline in polno smisla za autoriteto mož, ki nas s pravovetljivo legitimacijo vodijo. Ne smemo jim streljati v hrbot, še manj pa slabiti njihovega položaja. Napake se najdejo povsod. Morda jih je treba tudi zdraviti... Zdi se, da so neki krogri prav v tej stvari popolnoma izgubili kompas. Popolnoma nekritično sumnijo osebe, ki so zakonito prisile na vodstvo in katerih preteklost je herojska. Ali ne zveni naravnost kot tragičen parados, ako nazivajo danes kot izdajace voditelje, ki so leta in leta ležali v jekah za hrvatsko stvar, v katerih ves svet gleda fenomeno značajnosti in gleda katerih zahteva beografski »Balkan«, naj se jih »odstranite«, vsekakor ne zato, ker bi bili pripravljeni služiti idejam in načrtom, v čijih imenu »Balkan« govoriti...« — Toda kak vse kaže, tudi te lepe besede »Katoličkega tjednika« niso padle na rodomitila. Razkroj se je pojavil že v Bosni, v Sarajevu samem, kjer izhaja glasilo nadškoфа dr. Šarića, »Jugoslavenski liste« namreč javlja: »Kakor nam poročajo, se pripravljajo oni sarajevevski Hrvati, ki niso zadovoljni s političnim vodstvom dr. Mačka, da se organizirajo radi aktivnega sodelovanja v našem javnem in gospodarskem življenju in v zaščito svojih pristava. V kratkem bo sklican sestanek, na katerem se bodo določile smernice bodocega delovanja te skupine.« — Kompaktnost hrvatskega narodnega pokreta pod vodstvom dr. Mačka je, kakor je iz povedanega razvidno, že močno, močno omajana. Spričo bližajočih se volitev v narodno skupščino so lahko ti dogodki usodnega pomena.

Ne more biti kompromisa!

Bivši minister Juraj Demetrović piše v »Jugoslavenskih novinah«, odgovarjajoč »Obzoru«, ki je trdil, da hrvatsko krilo JNS »ščuva proti sporazu z dr. Mačkom z namenom, da bi ta sporazum sploh preprečil: »Kar se tiče sporazuma med bivšo hrvatsko seljaško stranko in katerokoli srbsko ali slovensko stranko, je treba ugotoviti, da nismo mi temu nikakor protivni. Nasprotno, mi bomo vsak tak sporazum samo pozdravili, ako mu bo podlega narodno in državno edinstvo. Za prav takšen sporazum smo mi vedno. Toda sporazum kogarkoli ali s komurkoli na podlagi rušenja narodnega in državnega edinstva ne bo močnik odobril, še manj pa sprejeli, ker v tem vprašanju ne more in ne sme biti nobenega kompromisa. Jugoslovensko edinstvo je vzvišeno nad vsakdanjimi pogojimi, ono je največji zakon za vsakogar, pogoj našega nastanka in obstanka, zalog naše nacionalne varnosti in bodočnosti.«

Rešujmo naše duše in posest

Najna potreba ustanovitve narodnoobrambnega instituta v Mariboru, ki naj bi pro- učeval in točno ugotovil razmere naše res nacionalne posesti ob severni meji

Maribor, 25. avgusta
Preteklost nam je ugrabljala duše in zemljo. Globoke, skelece rane je zasekala v periferne dele našega narodnega življenja. Na severnem obodu našega blista je bilo težko, trpko, nemalokrat grozno. Potapljajo se se duše v turje morje, pogrezala se je rodna gruda, naša zemlja, naša posest v tuje kreplje. Naši kmetje so moralni poslušati žalostno pesem bobna, ki je pretresnilo velje pred slovenskimi domačijami. V navrh tuje misli, tuje krv in tuje kapitala se je porajalo vprašanje: Ali je narod ob našem severnem obodu dovolj krepak, zrel in odporen? Ali bo vzdržal? Kako dolgo bo vzdržal težko, neprekjenje borbo, ki se je napovedovala? Prevrat 1. 1918 je izprizel s polnim poudarkom, da smo zrel narod, da smo odporen in svobodni vreden rod, ki je uspešno kljuboval poplavi, ki se je razila s severa po raznih Šulerjanških in stidmarkovskih ter drugih znanih in manj znanih strugah v naše narodno telo.

Minili so leta, minili sta prvi desetletji svobodnega narodnega življenja. Med nami so bili optimisti, ki so ob vsaki prilici zatrjevali: Kaj bi s temi strahovi? Slobodo smo, v lastni narodni državi živimo. Kdo nam kaj more? Čemu narodno obrambeno, čemu nepotrebitni napori, ko ni nikogar, ki bi mogel trgati našo posest in lomati naše duše? Že v prvih letih po prevratu pa so se oglašali tudi pesimisti. Cilli so se drugačni glasovi: Nikar naivnosti, nikar neopreznosti in nikar preveč samozaupanja. Slep kaj je treba ob severni meji zgraditi neporušno, nezavzetne okope, preko katerih naj se s sistematskim, podrobni delom razlike tok našega narodnoobrambene dela.

Prvi desetletji sta silno prepričevalno razodeli resnico: Prav so imeli pesimisti,

realisti, zagovorniki oprenosti, sistematskega dela, neugnane iniciativnosti, kakršno so takoj v prvih letih po prevratu razvila vsa naša narodno-obrambna društva od Narodne obrambe z generalom Maistrom na čelu pa do Sokola kot svetega čuvanja naše severne meje in Ciril Metodove družbe, materinsko zavzete zaščitnice naše obmajne šolske mladine. Vedilna misel je narodno-obrambne in samoorbrambne reakcije se je glasila: Rešujmo naše duše, rešujmo naše posest!

Tuja, sistematsko razpredena propaganda da zajema še vedno našega obmajnega človeka. Tudi sedanjan zbuja skribi. Bilo bi precej lahkomiseln trdit, da takšna propaganda skrovita ne more. Vsemu našemu bistvu tuja filozofija brizga svoje infekcijske bacile vse naokrog. Ni pretirat klic, ki se je 20 let razlegal vzdol naše meje: Naših duš nikar!

Tudi naše posesti, naše zemlje nikar! Groza Številka in statistike pravi: Od 1. 1923 do pritica 1936 je prešlo iz narodnih rok v tuje roke zemljiške posesti ob naši severni meji za skupno vrednost 42 milijonov dinarjev. Od tega je šlo v last inozemcev naše zemlje in posesti za 15 milijonov dinarjev. V roke naših državljanov tuje narodnosti pa je prešlo v tej dobi ob naši severni meji nacionalne zemljiške posesti za ostalih 27 milijonov dinarjev. Ne priznajo si resnice, ki je: Skupno je naša nacionalna posest v Mariboru in v obmejnem okolišu v teku osmih let do prepedoval naša posest po tujih v obmejnem pasu pretrpela ogromno izgubo v skupni vrednosti 58 milijonov dinarjev. Nismo še nacionalnega posestnega katastra za naš obmejni Maribor. Ni izoblikovan do poslednje podrobnosti. Že sedaj pa nam kaže v glavnih obrisih, da je v Mariboru dobrih 40 do 50% nacionalne posesti, slabih 40%

Veliko sokolsko slavje v Slov. Bistrici V nedeljo 4. septembra razvije slovenebistriški Sokol prapor in proslavi 25 letnico ustanovitve

Maribor, 25. avgusta
Dne 4. septembra bo veliko sokolsko slavje v Slovenski Bistrici. Naša Slovenska Bistrica bo namreč pravljala dva pomembna dogodka: razvitev društvenega praporja in 25 letnico slovenebistriškega Sokola. Sokolsko slavje dne 4. septembra pa bo v znanimosti tudi nedavno zasiguranja Sokolskega doma, kjer se bodo lahko v bodoče zbirali slovenebistriški Sokoli. Na sprednu slovenost so tudi druge točke, ki bodo dale celotni priradi svetec v silovit poudarek. Sokolsko društvo v Slovenski Bistrici je zapisalo Nj. Vel. kralja Petra II., da prevezme kumstvo novemu praporu, s čimer bo slovenost pridobil na veljavni.

Pomembno slovenebistriško sokolsko

slavje pa ne sme biti samo lokalno omejeno, ampak mora zbrati in pritegniti vse obmejni nacionalni in sokolski živelji, ki naj skupno z nacionalno in sokolsko Slovensko Bistrico manifestira za vzvišene ideale, za katerje se neustrašeno in ob naših lahkih ter ugodnih prilikah bori naša sokolstvo, zlasti naše obmejne

V prvi vrsti pa je podklican Maribor, da se zgrne dne 4. septembra v Slovenski Bistrici. Nacionalni in sokolski Maribor je vedno izprizal svojo globoko zavest in bo storil tudi dne 4. septembra, ko bo preprečil naše vrle slovenebistriške Sokole s številno udeležbo. Naše geslo bodi: 4. septembra v Slovensko Bistrico!

Mariborske in okoliške novice

— Številke... v včerajšnji Številki smo objavili nekaterje Številke iz seznama davniških osnov za pridobinimo za davno leto 1938. K že objavljenemu dodajamo še naslednje zanimive navedbe o čistih letnih dohodkih iz mariborskoga gospodarskega, stanovskega in poklicnega življenja. Pri brevih je razlika med najnižjimi in najvišjimi letnimi dohodki od 2000 do 16.000, pri trgovinah s pohištvo od 3000 do 176.000, pri trgovinah z ženjami od 9.000 do 90.000 din, pri delikatesnih trgovinah od 5.000 do 48.000, pri čevljarijih od 500 do 12.000, pri trgovinah z glasbili od 2.000 do 105.000, pri traktih od 600 do 5.000, pri drogerističih od 15.000 do 120.000, pri lekarjarnah od 30.000 do 105.000, pri trgovinah s pohištvo od 1.400 do 72.000, pri gostilnah in bifejih od 1.400 do 72.000, pri pekarnah od 1.200 do 40.000, pri manufakturnih trgovinah od 6.000 do 123.500, pri odvetnikih od 15.000 do 100.000, pri trgovinah s kemičnimi proizvodji od 3.000 do 111.000, pri krojačih od 2.000 do 12.000, pri mesarijih od 3.400 do 142.900, pri zdravnikih od 3.600 do 50.000, pri hemijskih delavnicah od 3.000 do 18.300 din.

— Birokraciji ima svoje muhe. Mlad reflektant za neko službo je vložil prošnjo. Vse je bilo v redu. Le ena usodna napaka je bila: Reflektant je imel smolo, da je bil po uradni meri za 2 mm premajno. V času, ko so reševali njegovo prošnjo, je sicer baje zrasel za skor 2 mm, vendar pa obstaja še vedno nevarnost, da ni sedaj predpisana druga mera.

— Gradilni bodo. Uradnik mestne plinarne Alojzij Petauer bo gradil v Beograjski ulici visoko pritično stanovanjsko hišo. Trgovec Julij Pitrler je nadziral nadstropje v enonadstropno stanovanjsko hišo. Ob brodu št. 5. Sreški šolski nadzornik Alekander Alt dograjuje enonadstropno hišo v dr. Medvedovi ulici.

— Kolonija Jadranske straže se vrne iz Bakra 26. t. m. in sicer v vlakom, ki pride v Maribor ob 11.45. Starši naj poškodajo svojo deca na postaji.

— Nacionalni, sokolski Maribor se v velikem številu udeleži nastopa hočkih Sokolov v nedeljo 28. avgusta v proslavi 20 letnice Jugoslavije.

— Dajški kuhanj v Mariboru je podprt g. dr. Anton Hrovat primarij v Ormožu, 150 din namestu cvetja na krsto pokojnega g. mr. Boga Orožna, lekarinjice v Ptaju. Zvestemu prijatelju revnega dajščnika se društveni odbor najlepše zahvaljuje.

— Državna gimnazija v Mariboru. Vpisovanje v I. razred bo 5. septembra od 8. do 11. Za vpisovanje v ostale razrede veljajo navedbe v izveščju. Brez vseh potrebnih vpisnih listin ne bo mogel biti vpisan niti ne. Otvoritvena služba točka bo 12. septembra ob 8. v stolnici; po maši se zberejo učenci v svojih učiliščih.

— Pomekni pod lipo. P. K. Slovenske gorice: Vse lepo v redu, toda: Vedeti je eno poročati pa drugo. Svojetasno... S. L. Ptujsko polje: Vam rad išverjamemo. Vztrajno naprej! Pa še poročajte. — A. O. magdalensko predmetje: O dotični stvari pa zemerkat žal...

tuje posesti, docim pripada ostali odstotek razlik javnopravnim ustanovam.

To so Številke, ki terjajo od nas, da se temeljito poglibimo v kompleks problemov, ki jih je treba nujno in v vso resnobo reševati ob teh kruto realnih bilancnih razgliedih. Zdi se, da mora preiti naše samobranljivo delo v podrobnejšo konkretnost, da bi se utiši sleherni, najmanjši utrip naše zemlje in posesti, nad katero preči nevarnost.

V nedavnem članku smo opozarjali na nujno potrebo ustanovitve narodnoobrambnega instituta v Mariboru, ki naj se vso do slednjih letih poskrbi za skupno vrednost 42 milijonov dinarjev. Od tega so v lasti Številke, ki terjajo od nas, da se temeljito poglibimo v kompleks problemov, ki jih je treba nujno in v vso resnobo reševati ob teh kruto realnih bilancnih razgliedih. Zdi se, da mora preiti naše samobranljivo delo v podrobnejšo konkretnost, da bi se utiši sleherni, najmanjši utrip naše zemlje in posesti, nad katero preči nevarnost.

prelazih, ki niso zavarovani z zapornicami. V naših krajih je pozornost ob prehodih še posebno potrebna, ker zavrnja visoka koruna na njihov pogled na prago, da vozniški vlaka ne morejo opaziti. Prehodi na bolj prometnih cestah bi morali seveda biti zavarovani z zapornicami.

Pobreški Sokol bo razvilen naraščajski prapor

Maribor, 25. avgusta
Letošnje leto Petrove petletke je kakor v znanih praporov in novih domov. To je dokaz kipedega navdušenja, ki navdušuje v današnjih razmerah vsa nacionalna in sokolska sreca, vedno odprt za vse. Kar je lepo, dobro, plemenito, toda tudi vedno priznavana za žrtve. Sokol prapor ne nabavljamo z nabranimi, poslednjimi delnimi priznavanjem.

Posebno znamenje naše dobe je glede sedanjih novih praporov, da tko njih vsebine Sokoli sami. Ni prepričeno umetnikom, da ustvarjajo in oblikujejo viraža, ki vsebuje znamenja sokolske časti v ponosu na svojo sreco. Naši vrli sokolski naraščaj si je pridržal to pravico po glasu svojega sreca, da snuje